

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 grudnia 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie sygn. akt X U 525/19 o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy z odwołania R. S. od decyzji ZUS II Oddziału w Ł. z dnia 08 kwietnia 2019r, znak (...)

1/ zmienił zaskarżoną decyzję i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na rzecz R. S. kwotę 4585,00 złotych tytułem dodatkowych 5% uszczerbku na zdrowiu jako jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 06 lutego 2018r;

2/ oddalił odwołanie w pozostałej części;

3/ zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 180,00 złotych tytułem zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 06 lutego 2018r wnioskodawca uległ wypadkowi przy pracy (uraz prawej kończyny górnej na skutek potknięcia się, upadku z podparciem kończyną), a ZUS uznał zdarzenie za wypadek przy pracy, który zaszedł w okolicznościach nie pozbawiających prawa do świadczeń wypadkowych.

W następstwie wypadku wnioskodawca doznał obrażeń narządów ruchu-złamania trzonu kości ramiennej prawej (1/3 bliższej z kątowym ustawieniem odłamów), zwknięcia w stawie ramiennym. W następstwie w/w urazu stosowano klasyczny operacyjny sposób leczenia, po którym wnioskodawca wrócił do pracy w maju 2019r.

Podczas badania w dniu 25 lutego 2019r Lekarz Orzecznik ZUS, stwierdził u wnioskodawcy uszczerbek na zdrowiu w wysokości 8% z poz. 113 a tabeli /za pourazowe ograniczenie ruchów rotacyjnych barku prawego po złamaniu spiralnym trzonu kości ramiennej prawej z przednim zwknięciem barku po leczeniu operacyjnym/.

W dniu 25 marca 2019r-Komisja Lekarska ZUS- stwierdziła 10 %uszczerbku na zdrowiu z poz. tj. po 5% z poz. 113a i 104. (ograniczenie sprawności kończyny górnej prawej po złamaniu spiralnym kości ramiennej prawej i ograniczenie sprawności po zwknięciu barku prawego).

Uszczerbek na zdrowiu (trwały) związany z przedmiotowym wypadkiem u wnioskodawcy wynosi w sumie i na stałe 15% (5% z poz. 110 i 10% z poz. 113a tabeli). Podczas badania ortopedycznego przeprowadzonego w dniu 18 czerwca 2019r wnioskodawca odczuwał dolegliwości bólowe podczas skrajnych ruchów w prawym stawie barkowym i nadal skarżył się na dysfunkcję prawej kończyny górnej. Stwierdzano wówczas stan po obrażeniu barku z ograniczeniem sprawności prawej kończyny górnej i związany z tym niepoprawny zakres ruchomości stawu ramiennie-łopatkowego (ograniczenie odwiedzenia:0-60 stopni, zgięcia do przodu: 0-60 stopni, rotacji zewnętrznej:0-30 stopni, rotacji wewnętrznej: 0-60 stopni), osłabienie mięśni obręczy barkowej. Tego rodzaju zmiany ograniczają lub zupełnie uniemożliwiają dźwiganie ciężkich przedmiotów, wykonywanie czynności z rękami uniesionymi do góry lub z wyciągniętymi i obciążonymi ramionami.

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach, nie kwestionowane przez strony. Podstawę ustaleń stanowiły więc także dowody z dokumentacji medycznej wnioskodawcy zgromadzonej w aktach. Zdaniem Sądu ostatecznie kluczową podstawą orzekania w sprawie stała się opinia biegłego lekarza ortopedy. Biegły ocenił uszczerbek mając na uwadze charakter i rodzaj urazu oraz stwierdzone następstwa zdarzenia. Zważywszy wieloletnie doświadczenie orzecznicze biegłego, posiadaną specjalizację, wiedzę i doświadczenie w zakresie ortopedii, sąd nie dostrzegł potrzeby korzystania z opinii jeszcze innych biegłych. Wniosek strony pozwanej o opiniowanie dodatkowo przez innego biegłego ortopedę nie mógł być uwzględniony –podlegał oddaleniu- jako zbędny, zmierzający do nieuzasadnionego wydłużenia postępowania, w sytuacji, gdy motywacja strony w tym zakresie wiązała się

wyłącznie z niekorzystnymi wnioskami biegłego opiniującego w sprawie. Strona nie podniosła takich umotywowanych zastrzeżeń do opinii biegłego, aby powstały wątpliwości co do wiarygodności i rzetelności wniosków wyprowadzonych po osobistym zbadaniu wnioskodawcy. Ocena dokonana przez ortopedę w ocenie Sądu I instancji była wyważona, nie wykraczała poza kompetencje biegłego, znajdowała uzasadnienie w obowiązujących przepisach, była poparta wynikami badania, zapisami w dokumentacji medycznej oraz wiedzą medyczną i doświadczeniem orzeczniczym biegłego. Opinia biegłego dostarczała sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie, w tym w zakresie rodzaju występujących schorzeń, ich przyczyn, stopnia ich zaawansowania i nasilenia, związanych z nimi dolegliwości. Sąd nie może - wbrew opinii biegłych - oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu. (por. odpowiednio wyrok SN z 14 marca 2007 r. III UK 130/06, OSNP 2008, Nr 7-8, poz. 113).

Zdaniem sądu strony nie sformułowały w sporze takich uzasadnionych zarzutów do w/w opinii, które wyłączyłyby bądź podważyły jej wartość dowodową. Biegły- na wniosek organu rentowego- uzupełniał opinię na piśmie, odnosił się do uwag i zastrzeżeń, zapoznawał się z liczą dokumentacją dotyczącą wnioskodawcy i formułował na jej podstawie wnioski, odnosząc się do swojego bogatego doświadczenia klinicznego, szerokiej wiedzy medycznej i doświadczenia orzeczniczego. Zastrzeżenia ZUS ostatecznie przybrały formę polemiki z ustaleniami biegłego. Aby, uzyskać szerszą ocenę stanu klinicznego wnioskodawcy, posiłkowano się dokumentacją medyczną, w tym protokołami badań zawartymi w aktach sprawy, które pozwoliły zweryfikować stan zdrowia i objawy występujące w określonych datach. Zbędne byłoby w tej sytuacji dopuszczanie dowodu z opinii innych biegłych, skoro dane dotyczące stanu zdrowia, objawów i rozpoznania zostały odzwierciedlone w dostatecznym stopniu w protokołach badań przeprowadzonych na potrzeby wydania opinii. Samo niezadowolenie strony z treści opinii nie mogło stanowić podstawy do dalszego, zbędnego wydłużania postępowania.

Sąd podkreślił, iż fakt, że biegły w jednym miejscu opinii omyłkowo wskazał jako pozycję tabeli, z której oceniał uszczerbek na 115 a zamiast na 113 a nie miał znaczenia dla wyniku sporu, bowiem w dalszej części opinii biegły powoływał już prawidłową pozycję a opis stwierdzanych następstw wypadku wskazywał, że omyłka dotyczyła tylko określenia pozycji tabeli a nie samej merytorycznej oceny wg. właściwej pozycji tabeli. Nieuzasadnione byłoby w sprawie korzystanie z opinii biegłego psychiatry, skoro wnioskodawca nie doznał urazu czaszkowo-mózgowego, nie leczył się psychiatrycznie w związku z wypadkiem, nie brał udziału w wypadku komunikacyjnym. Brak więc było podstaw, aby za sugestią biegłego, doszukiwać się u wnioskodawcy uszczerbku z tym związanego.

Sąd zaznaczył, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z opinii kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy opinia wydana jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 II CR 817/73 niepubl.). Jak podkreśla się także w orzecznictwie o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności medycznej nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość. W przeciwnym wypadku wniosek taki musi być uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu, co winno skutkować jego pominięciem (art. 217 § 2 k.p.c.) – (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 czerwca 2002 r., III AUa 811/02, OSA 2003/9/35). W ocenie Sądu ZUS i jego pełnomocnik nie składali takich umotywowanych zastrzeżeń do wydanych w sprawie opinii, które mogłyby stanowić podstawę do dalszego prowadzenia postępowania.

ZUS nie podważył skutecznie spójności i rzetelności wniosków biegłego. Z tych też względów brak było postaw do przyjęcia, iż uzyskane od biegłego wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego i prawidłowego orzekania. Twierdzenia strony, poparte tylko i wyłącznie jej subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opinią biegłego, nie mogły przynieść

spodziewanego skutku procesowego. Biegły dokonując oceny wysokości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy zajął stanowisko co do wysokości uszczerbku na zdrowiu dotyczącego utrwalonych objawów. Opinia nie zawierała luk, odpowiadała postawionym tezom dowodowym, była jasna, odnosiła się do twierdzeń i wniosków obu stron postępowania, nadto była uzasadniona tj. pozwalała na analizę i kontrolę trafności wywiedzionych wniosków końcowych. Przedmiotowa opinia nie budziła też zastrzeżeń co do poprawności przyjętych założeń, a mianowicie faktu wystąpienia wypadku przy pracy, który był udziałem wnioskodawcy.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów - art. 233 k.p.c., Sąd bada wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Zdaniem Sądu ZUS w żaden sposób nie wykazał braków lub błędów w opinii biegłego rzutujących na jej moc dowodową. Ocena biegłego była samodzielna i obiektywna. W toku niniejszego postępowania ZUS, podtrzymując dalej te same zarzuty i wnioski (mimo szczegółowego i przekonującego wyjaśnienia stanowiska przez biegłego) dał ostatecznie wyraz jedynie swojej odmiennej ocenie uszczerbku na zdrowiu. Brak natomiast w tym stanowisku rzeczowych i merytorycznych dowodów podważających ustalenia biegłego, co utwierdziło sąd w przekonaniu, iż przedmiotowa opinia jest rzetelnym źródłem pozwalającym obiektywnie ocenić stan zdrowia wnioskodawcy i wywieść prawidłowe wnioski.

Sąd może wprawdzie dopuścić dowód z urzędu, nie wskazany przez stronę, lecz jest to jego prawo a nie obowiązek i może to nastąpić tylko w wyjątkowych wypadkach. Skoro zaś jest to uprawnienie sądu, to nie przeprowadzenie przez sąd dowodu z urzędu z reguły nie jest uchybieniem (podobnie SN w orzeczeniu z 25 czerwca 1998 r. III CKN 384/98). Możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu nie wskazanego przez stronę nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem bezczynność strony. Jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze sąd powinien skorzystać ze swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej (orzeczenie SN OSNC 1998, Nr 3, poz. 52). W sprawie z w/w uprawnienia nie korzystano. R., w cenie Sadu I instancji stan faktyczny sprawy został dostatecznie wyjaśniony do rozstrzygnięcia dowodami wskazanymi powyżej.

W myśl art. 217 § 1 i 3 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. Dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest jednak równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 r., II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 r., II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 i 3 k.p.c.). Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego może zostać w okolicznościach sprawy ograniczone do złożenia jej w formie pisemnej, gdy opinia nie zawiera braków. Sąd nie jest obowiązany dążyć do takiego stanu, żeby strony zgadzały się ze złożoną opinią. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 18 marca 2016 r., I ACa 1381/15). Zadaniem biegłego jest udzielenie sądowi, na podstawie posiadanych wiadomości fachowych i doświadczenia zawodowego, informacji i wiadomości niezbędnych do ustalenia i oceny okoliczności sprawy. Zadaniem biegłego nie jest rozstrzyganie zagadnień prawnych, a jedynie naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy. Jeżeli biegły, z przekroczeniem granic swoich kompetencji - obok wypowiedzi w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych - zamieści w opinii także sugestie co do sposobu rozstrzygnięcia kwestii prawnych, sąd powinien je pominąć (wyr. SN z 4 marca 2008 r., IV CSK 496/07, niepubl.). Sąd nie jest więc związany opinią biegłego w zakresie jego wypowiedzi odnośnie do zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji sądu,

kwestii ustalenia i oceny faktów czy sposobu rozstrzygnięcia sprawy (wyr. SN z 6 lutego 2003 r., IV CKN 1763/00, niepubl.).

Wykazywanie okoliczności, uzasadniających powołanie kolejnego biegłego, pozostaje w gestii strony. To strona powinna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie dodatkowych opinii (wyr. SN z 16.9.2009 r., (...) 102/09, L.). W konsekwencji należy uznać, że sąd nie ma obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik w postaci wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, iż nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową, np. przesłuchaniem świadka (tak wyr. SN z 24.11.1999 r., (...) 223/98, L.). Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu brak było podstaw do korzystania z dowodu z przesłuchania wnioskodawcy, którego pełnomocnik wnioskodawcy nie wycofał. W tej sytuacji wniosek strony o jej przesłuchanie należało oddalić jako nieuzasadniony, zwłaszcza że ustalenia dotyczące stanu zdrowia w zakresie związanym z ocenianym zdarzeniem i jego skutkami, znalazły się w opinii biegłego ortopedy.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd uznał, iż odwołanie podlegało uwzględnieniu w zakresie dodatkowych 5% uszczerbku ocenianego odpowiednio z poz. 110 tabeli, (uszkodzenie barku prawego powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 104-109, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu - w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji -za które tabela przewiduje 5-35%). Ocena na 5 % utrzymana została w minimalnych granicach w związku z zakresem uszkodzeń barku powikłanych ograniczeniami ruchomości, które ZUS uwzględnił nie w pełnym zakresie i na mniejszy uszczerbek (ograniczenia ruchomości w dniu badania przez biegłego wynosiły u wnioskodawcy w zakresie odwiedzenia: 0-60 stopni, zgięcia do przodu: 0-60 stopni, rotacji zewnętrznej: 0-30 stopni, rotacji wewnętrznej: 0-60 stopni). Wskazana ocena miała miejsce przy zastosowaniu najbardziej zbliżonej pozycji tabeli, zgodnie z zasadami orzekania.

Należy przy tym zauważyć, że poz. 113 a tabeli, stosowana przez ZUS i biegłego, 15% uszczerbku przewiduje za złamanie kości ramiennej - w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi (przy minimalnej ocenie na 5%). Pozostawienie oceny 5% z poz. 113a tabeli byłoby krzywdzące z uwagi na zakres ograniczeń ruchomości, co przedstawił biegły. Ocena ZUS na 5% z poz. 113 a tabeli i 5% z poz. 104 była więc zbyt niska, niezależnie od punktów tabeli, z których oceniano uszczerbek.

Pozycja 104 stosowana przez ZUS przewiduje za przewlekłe zmiany stawu barkowego prawego - w zależności od stopnia ograniczenia funkcji i przykurczu od 5% aż do 30%. Ocena dla wnioskodawcy na w sumie 15% z poz. 110 i 113a jest więc wyważona i mieści się w granicach wszystkich powołanych pozycji oraz jest adekwatna do stwierdzanego zakresu naruszenia funkcji organizmu (tylko 5% wyższa niż ocena dokona przez ZUS).

W związku z wypadkiem pozostał u wnioskodawcy uszczerbek na zdrowiu w wysokości 15%, który wymagał rekompensaty w zakresie dodatkowych 5% uszczerbku X 917 zł za jeden procent =4585 zł, którą ZUS winien dopłacić.

Sąd podniósł, iż zgodnie z art. 11 ust 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt. 4 oraz art. 3 ust 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U. 2015 poz. 1242) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji (art.11 ust. 2-4 ww. ustawy), na podstawie tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (t.j. Dz.U. 2013 nr 0 poz. 954). W tabeli oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wymienia się rodzaje uszkodzeń ciała i rozstroju zdrowia, które mogą powodować zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu. Podstawą do stwierdzenia stałego lub długotrwałego

uszczerbku na zdrowiu jest znalezienie odpowiedniej pozycji w tabeli oceny procentowej oraz wykazanie, że uszczerbek na zdrowiu spełnia cechy stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, wynikające z ich definicji. Przede wszystkim jednak jest to pojęcie ustalane w kategoriach medycznych.

Za stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu nie może być uznany jakikolwiek doznany uszczerbek na zdrowiu, ale tylko ten, który jest objęty katalogiem uszczerbków wymienionych w tabeli oceny procentowej. Wyjątkowo, jeżeli określony uszczerbek na zdrowiu można zakwalifikować jako stały lub długotrwały, jednak jego przypadek nie został określony w tabeli oceny procentowej, wówczas jego ocena procentowa może być ustalona na podstawie pozycji najbardziej do niego zbliżonej. Można ustalić stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w procencie niższym lub wyższym od przewidywanego w danej pozycji, w zależności od różnicy występującej między ocenianym stanem przedmiotowym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji oceny procentowej (§ 8 ust.3 powołanego rozporządzenia).

Zgodnie z § 6 cyt. rozporządzenia, lekarz orzecznik ustala stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu oraz jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową na podstawie bezpośredniego badania ubezpieczonego i posiadanej dokumentacji medycznej oraz dokumentacji dotyczącej tego wypadku przy pracy albo tej choroby zawodowej.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że na skutek w/w wypadku przy pracy ubezpieczony doznał urazu, który pozostawił po sobie stałe następstwa odpowiadające 15% uszczerbku. Jednorazowe odszkodowanie przysługuje natomiast za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. (art. 12 ust.1 i 5 ustawy wypadkowej). Odwołanie było więc zasadne, w zakresie wskazanej wyżej kwoty obowiązującej w dniu wydawania decyzji objętej oceną. W pozostałym zakresie odwołanie należało oddalić jako nieuzasadnione. Wnioskodawca nie kwestionował opinii biegłego i akceptował ustalony uszczerbek. Nie składał dalszych uzasadnionych wniosków dowodowych.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono zgodnie z art. 98 kpc w zw. z par. § 9 ust.2 rozporządzenia MS z dnia 05 listopada 2015r, w sprawie opłat za czynności adwokackie –Dz.U.z 2015, poz. 1800).

Apelację od powyższego orzeczenia w zakresie pkt 1 i 3 wniósł organ rentowy.

Zaskarżonemu wyrokowi w tej części zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 11 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz
- naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy tj. art 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na bezzasadnym przyjęciu, iż opinia biegłego lekarza z zakresu ortopedii stanowi miarodajne i wyczerpujące źródło wiadomości specjalnych niezbędnych dla prawidłowego rozpoznania sprawy.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy podniósł, że nie można się zgodzić ze stanowiskiem biegłego dotyczącym zastosowania pozycji tabeli 110 w odniesieniu do uszkodzenia obrażeń narządów ruchu- złamania trzonu kości ramiennej prawej, zwichnięcie w stawie ramiennym. Opis badania przeprowadzonego przez biegłego dokumentuje większe naruszenie sprawności ustroju niż to jakie opisano w danych badań orzecznich w ZUS. Trafność oceny dokonanej przez lekarza orzeczniczą i lekarzy - członków KL potwierdza dokumentacja z tamtego okresu, przede wszystkim wynik turnusu rehabilitacyjnego w ramach prewencji rentowej. Natomiast w trakcie procesu biegły ortopeda nie przytoczył zapisów zawartych w kartach leczenia (choćby ambulatoryjnego), w których potwierdziłoby się większe niż opisane w ZUS naruszenie sprawności. Biegły nie przedstawił analizy kart leczenia z większą niż ustalona przez komisję lekarską ZUS dysfunkcją kończyny górnej prawej i to ani z daty swojego badania (co świadczyłoby o zaistnieniu pogorszenia ruchomości) ani z okresu, którego dotyczy spór (a to świadczyłoby o błędnej ocenie orzeczniczej w ZUS). Nadto zdaniem organu rentowego niezasadne jest (co wskazywano w pismach

organu rentowego w trakcie postępowania przez Sądem I instancji) zastosowanie w sprawie punktu tabeli 110. Punkt ten przeznaczony jest do oceny następstw w postaci „uszkodzenia barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi”. Natomiast w trakcie zdarzenia z dnia 06.02.2018r. wnioskodawca doznał złamania trzonu kości ramiennej prawej w 1/3 bliższej z kątowym ustawieniem odłamów i zwłknięcia w stawie ramiennym, ale w wyniku samego urazu ani w następstwie zastosowanego leczenia nie doszło do żadnego z powikłań wskazanych w treści punktu 110. Zatem nie zachodzą okoliczności pozwalające na uwzględnienie tej pozycji tabeli do oceny uszczerbkowej u wnioskodawcy. Nie ma także podstaw do przyjęcia tego punktu zgodnie z treścią § 8. punkt 3., bo przewiduje on taką możliwość wyłącznie wtedy, gdy „w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji tabeli dla danego przypadku...”, natomiast dla tej sprawy jest pozycja zarówno dla samego rodzaju urazu - 113. „złamanie kości ramienia”, jak i dla następstw uszkodzeń barku - 104. „przewlekłe zmiany stawu barkowego - w zależności od stopnia ograniczenia funkcji i przykurczu”. Tak więc treść punktu 104 (uwzględnionego przez KL ZUS) obejmuje ograniczenia ruchomości opisane przez biegłego ortopedę w jego badaniu. Analiza treści punktu 113. pokazuje, że w podpunkcie C zawiera on wszystkie te same niekorzystne następstwa urazu, które wskazane są w pozycji 110. Nie zasadnym - zdaniem organu rentowego jest uwzględnienie przez Sąd opinii biegłego ortopedy z pozycji 110., skoro taką samą dysfunkcję obejmuje, uwzględniony już wcześniej przez dr. P. N., punkt 113 tabeli.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji a nadto o uzupełnienie materiału dowodowego i dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego lekarza ortopedy na okoliczność - w jakim procencie wnioskodawca doznał uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy jakiemu uległ w dniu 6 lutego 2018r. oraz rozpoznanie sprawy na rozprawie.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda wniósł oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej, nadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wydał prawidłowe rozstrzygnięcie znajdujące oparcie zarówno w obowiązujących przepisach prawa jak i w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd drugiej instancji nie dopatrył się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów postępowania, polegających na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów przez przyjęcie, iż opinia biegłego lekarza z zakresu ortopedii stanowi miarodajne i wyczerpujące źródło wiadomości specjalnych niezbędnych dla prawidłowego rozpoznania sprawy, jak i uchybienia przepisom prawa materialnego art. 11 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, które w ocenie skarżącego skutkować winny zmianą lub uchyleniem zaskarżonego wyroku

Zgodnie z art. 11 ust.1 -5. ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 1205 t.j.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie. Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określili, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu oraz tryb postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku i wypłacaniu jednorazowego odszkodowania, kierując się koniecznością

zapewnienia ochrony interesów ubezpieczonego oraz koniecznością przejrzystości i sprawności postępowania w sprawie o jednorazowe odszkodowanie.

W myśl art. 12 ust.1. jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1. Do ustalenia wysokości jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w ust. 1-4, przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji, o której mowa w art. 15. (ust.5).

Art. 233 § 1 kpc. stanowi, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie z zaś z treścią art. 278 § 1 kpc. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”, czyli wiedza z różnych dziedzin nauki, techniki czy sztuki.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 kpc, Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.).

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).

Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych lub opinii instytutu, tylko gdy zachodzi taka potrzeba, a więc wtedy, gdy przeprowadzona już opinia zawiera istotne luki, jest niekompletna, bo nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, niejasna, czyli nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna, tj. gdy przedstawiona ekspertyza nie pozwala organowi orzekającemu zweryfikować zawartego w niej rozumowania co do trafności wniosków końcowych. /I CSK 277/18 - postanowienie SN - Izba Cywilna z dnia 11-10-2018/

Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.).

Granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza podlegająca kontroli instancyjnej ocena, czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy (wyr. SN z 25.9.1997 r., II UKN 271/97, OSNP 1998, Nr 14, poz. 430).

Sposób motywowania oraz stopień stanowczości wniosków wyrażonych w opinii biegłych jest jednym z podstawowych kryteriów oceny dokonywanej przez Sąd, niezależnie od kryteriów zgodności z zasadami wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego oraz podstaw teoretycznych opinii (tak w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2000 roku, I CKN 1170/98, OSNC 2001 nr 4 poz. 84).

Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy

w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy.

Sąd nie jest obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinia biegłego (biegłych) przekonała strony sporu. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który wiążąco ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. Sąd nie może też zająć stanowiska odmiennego co do stanu zdrowia wnioskodawcy, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego, innej niż wyrażona w opiniach biegłych. (por wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1987 roku, II URN 228/87, (...) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 lipca 2018 r. III AUa 1328/17 Legalis numer 1824314).

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwym jest, że ocena stanu zdrowia wnioskodawcy w związku ze zgłoszonym żądaniem przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania w zwiększonej wysokości w związku wypadkiem przy pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinię biegłego lekarza ortopedy. Przy czym organ rentowy kwestionuje tę opinię w zakresie stwierdzającym łącznie 15 % uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy z poz. 110 – 5 % i 113a tabeli uszczerbkowej, wskazując na trafność oceny Komisji Lekarskiej ZUS w tym zakresie tj. po 5% uszczerbku z poz. 113 a i 104.

W kwestionowanej opinii biegły ortopeda jednoznacznie stwierdził, iż zastosowanie pozycji 110 – 5% i 113a -10 % rozporządzenia jest zasadne w oparciu o udokumentowane leczenie obrażeń (...): złamanie kości ramiennej prawej, zwłknięcie w stawie ramiennym / k. 19-21 v/ i znajduje usprawiedliwienie w stwierdzonym badaniem ograniczeniu ruchomości w zakresie odwiedzenia: 0-60 stopni, zgięcia do przodu: 0-60 stopni, rotacji zewnętrznej: 0-30 stopni, rotacji wewnętrznej: 0-60 stopni

Podkreślenia wymaga fakt, iż w postępowaniu przed Sądem I instancji strona pozwana nie była ograniczona co do możliwości przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia. Przedstawiła zarzuty odnośnie opinii biegłego ortopedy w tym dotyczące zastosowania w przypadku wnioskodawcy poz. 110 tabeli w zakresie stwierdzonej ruchomości stawu barkowego jak i wyższej oceny w zakresie pkt. 113 a dotyczącego złamania kości ramiennej - w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny, do których, ten skrupulatnie i rzeczowo ustosunkował się w uzupełniającej opinii pisemnej podkreślając, iż podstawą stanowiska biegłego w tym przedmiocie była zarówno analiza niekwestionowanej przez strony dokumentacji medycznej zgromadzonej w sprawie jak i rezultaty badania przedmiotowego. Zdaniem Sądu Okręgowego wyjaśnienia biegłego w tym zakresie są spójne i precyzyjne. Tym samym nie sposób uznać, iż przedmiotowa opinia nie jest miarodajna dla rozstrzygnięcia bo zawiera wnioski nie znajdujące uzasadnienia medycznego.

Jednoczenie w ocenie Sądu nie można zgodzić się z twierdzeniem apelacji - które również było przedmiotem stawianych wcześniej do opinii biegłego zarzutów - iż w rozpoznawanej sprawie nie mógł znaleźć zastosowania pkt. 110 tabeli /uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi które ocenia się według pozycji 104-109, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu - w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji / ten przeznaczony jest bowiem do podwyższenia uszczerbku ustalonego pod poz. 104 /Przewlekłe zmiany stawu barkowego - w zależności od stopnia ograniczenia funkcji i przykurczu/ - tych natomiast powikłań w przedmiotowym przypadku zabrakło. Nadto nieuprawnionym jest sugestia skarżącego, iż brak podstaw do zastosowania poz. 113 a /złamanie kości ramiennej - w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny: z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi/ w wyższej niż 5 % ocenie uszczerbku, gdyż w tym zakresie zastosowanie miała poz. 104 przyjęta przez organ rentowy, Ponadto poz. 113 c zawiera wszystkie te same niekorzystne następstwa urazu, które wskazane są w poz. 110 - tym samym niezasadne jest uwzględnienie uszczerbku z poz. 110 skoro taką samą samą dysfunkcją obejmuje uwzględniony już wcześniej przez biegłego punkt 113 tabeli.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż ocena biegłego w zakresie zakwalifikowania poszczególnych uszczerbków jakich doznał wnioskodawca na skutek wypadku przy pracy do poszczególnych punktów tabeli była

kategoryczna i uzasadniona zarówno dokonany przez niego badaniem jak i rozpoznaniem poczynionym w dokumentacji przedstawionej w procesie. Biegły wyraźnie wskazał, iż istnieją dysfunkcje barku w zakresie ruchomości, których komisja ZUS nie uwzględniła i które przemawiają za zastosowaniem pkt. 110 tabeli. Ponadto skarżący sugerując odmienną ocenę w tym przedmiocie nie przywołuje żadnej dokumentacji medycznej ani wniosków wynikających z przedmiotowego badania wnioskodawcy, które mogłyby ją merytorycznie rzetelnie usprawiedliwić. Mało tego wskazał należy, iż sam organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 24.07.2019 r. wskazywał na wytworzenie się w bliźnie pooperacyjnej wnioskodawcy przetoki następnie usuniętej w trakcie zabiegu usunięcia metalu zespalającego. Tym samym w ocenie Sądu fakt istnienia powikłań wymienionych pod poz. 110 tabeli nie może być skutecznie kwestionowany. W końcu podnieść należy, iż czym innym jest ocena dysfunkcji barku określona między innymi w poz. 104 i 110 tabeli, a czym innym ocena uszkodzenia ramienia określona w poz. 113-116. Stwierdzając dysfunkcję tych części organizmu biegły odpowiednio je zakwalifikował mając na uwadze ich zmiany i upośledzenia. Nie sposób dojść zatem do przekonania co sugeruje organ rentowy, iż stwierdzone przez biegłego dysfunkcje barku z poz. 110 nijako winny zawierać się w stwierdzonych już wcześniej przez niego dysfunkcjach ramienia –poz. 113a. Ponadto, iż brak podstaw do zastosowania poz. 113 a w wyższej niż 5 % ocenie uszczerbku, gdyż w tym zakresie zastosowanie miała poz. 104 przyjęta już wcześniej przez organ rentowy. Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych, w tym także te dotyczące świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego należnych z uwagi na stwierdzony uszczerbek na zdrowiu, mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Takie ukształtowanie treści stosunków ubezpieczeń społecznych oznacza konieczność ich ścisłego stosowania. W związku z tym niedopuszczalnym jest orzekanie o uszczerbku na zdrowiu w oderwaniu od zapisów tabeli. Jeszcze raz podnieść należy – było to już przedmiotem uwag Sądu I instancji- iż podstawą do stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu jest znalezienie odpowiedniej pozycji w tabeli oceny procentowej oraz wykazanie, że uszczerbek na zdrowiu spełnia cechy stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, wynikające z ich definicji. Za stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu nie może być uznany jakikolwiek doznany uszczerbek na zdrowiu, ale tylko ten, który jest objęty katalogiem uszczerbków wymienionych w tabeli oceny procentowej. Analogia jest dopuszczalna tylko wtedy gdy przepis wprost na to zezwala. W konsekwencji niedopuszczalna jest klasyfikacja schorzeń i dysfunkcji jednego układu w ramach dysfunkcji innego. Tym samym wskazane twierdzenia apelacji nie podważają wniosków opinii biegłego i nie mogą prowadzić do zmiany wydanego w sprawie rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze Sąd doszedł do przekonania iż skarżący w apelacji generalnie podtrzymując podnoszone dotychczas w procesie zastrzeżenia do opinii biegłego, nie wskazał jakie aspekty dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy nadal nie zostały w sprawie wyjaśnione. Nie podważył też skutecznie spójności i rzetelności wniosków biegłego ortopedy. Z tych też względów w ocenie Sądu Okręgowego brak postaw do przyjęcia, iż uzyskane od tego biegłego wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego i prawidłowego orzekania.

Twierdzenia organu rentowego, poparte tylko i wyłącznie jego subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opinią biegłego nie mogły zatem przynieść spodziewanego przez skarżącego skutku procesowego. Natomiast zgłoszony przez apelującego wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności, jako oparty na tych samych zarzutach, jednostronnym przeświadczeniu strony co do wyprowadzenia przez Sąd błędnych wniosków z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych, jako zmierzający do zbędnego przedłużania postępowania wobec wyjaśnienia wszystkich okoliczności spornych, należało pominąć (art. 235² § 1 pkt 5 kpc.).

Reasumując, żaden z zarzutów apelacji nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie i na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, trafnie wywiódł, iż wnioskodawca w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 6 lutego 2018 r. doznał dodatkowo 5 % uszczerbku na zdrowiu ponad ten uprzednio stwierdzony przez organ rentowy

Zaskarżony wyrok w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc. oddalił apelację organu rentowego jako bezzasadną.

O kosztach zastępstwa procesowego za II instancję orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c., w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

Przewodniczący: Sędziowie:

J.L.